

بنام خدا

خلاصه گزارش اظهارنظر کارشناسی درباره:
« لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی،
اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ »

مقدمه

لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در حالی تقدیم مجلس شده است که سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهارم قانون اساسی که سال گذشته ابلاغ شده است نیازمند تدوین قوانین مرتبط می‌باشد و مقام معظم رهبری تأکید نموده‌اند در این رابطه اقدام عاجل و جدی به عمل آید. با این ترتیب و از آنجا که لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به نحوی به واگذاری‌ها اشاره دارد، بنابراین دولت محترم می‌تواند این اصلاحات را در قالب لایحه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی لحاظ نماید.

اهداف

۱. فراهم نمودن زمینه کامل واگذاری بنگاه‌های اقتصادی دولتی،
۲. کوچک کردن دولت،
۳. تمرکز کامل منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی،
۴. توانمندسازی بخش‌های غیردولتی،
۵. توانمندسازی بخش غیردولتی در فعالیتهای اقتصادی،
۶. کمک به تأمین هزینه‌های تعدیل نیروی انسانی و پیامدهای اشتغال ناشی از اجرای سیاست واگذاری،
۷. افزایش سرمایه بانک‌ها و توانمندسازی آن‌ها در اعطای تسهیلات.

بررسی مفاد لایحه

- در اصلاحیه ماده (۷) پیشنهاد شده است بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از مالیات ناشی از افزایش دارایی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌ها مطابق ماده مذکور قرار گیرند. از آنجا که بانک‌ها و بیمه‌ها در شمول شرکت دولتی قرار می‌گیرند نیازی به اضافه کردن آن‌ها نمی‌باشد. لکن فقط اضافه نمودن مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به متن بند «ک» مناسب به نظر

می‌رسد. در عین حال در بخش پایانی نیز باید مهلت تعیین شده که پایان سال دوم برنامه می‌باشد به تمامی سال‌های برنامه تسری یابد.

- در ماده (۸) قانون برنامه چهارم، نحوه هزینه‌کردن درآمدهای حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی آمده است. در اصلاحیه پیشنهادی دولت مقرر شده است برخی از این موارد تغییر نمایند. لازم به توضیح است با توجه به سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری درخصوص اصل ۴۴ قانون اساسی، در بند «د» آن تکلیف این موضوع روشن شده و در لایحه‌ای که دولت به این منظور به مجلس داده، دیده شده است، لذا تغییر این ماده به شرحی که دولت پیشنهاد کرده است ضرورتی ندارد.

- در متن فعلی ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم آمده که دولت مکلف شده است کلیه خدماتی که در حال حاضر توسط دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۰) این قانون برای کارکنان خود در زمینه‌های مختلف رفاهی مثل سرویس رفت و آمد، سلف سرویس و ... انجام می‌شود را از سال سوم برنامه با پرداخت یارانه مستقیم به آنان و حذف کلیه واحدهای اداری ذی‌ربط انجام دهد. به این ترتیب و با توجه به این‌که براساس سیاست‌های ابلاغی اصل چهل و چهارم قانون اساسی باید تصدی‌گری‌های دولت کاهش یابد، به نظر می‌رسد پیشنهاد دولت مغایر این سیاست‌ها می‌باشد. لذا پیشنهاد اصلاحی دولت در این مورد نیز توصیه نمی‌شود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

به‌طور کلی با توجه به ارائه لایحه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی به بخش غیردولتی به‌نظر می‌رسد موارد پیشنهادی دولت مطابق سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در لایحه مزبور دیده شود.